

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 בפברואר 2018

1209

י"ג באדר התשע"ח

עמוד

הצעת חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (תיקון מס' 18 והוראת שעה), התשע"ח-2018 . . . 740

הצעת חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (תיקון מס' 18 והוראת שעה), התשע"ח-2018

1. תיקון סעיף 1 בחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) במקום ההגדרה "גובה" יבוא:
- "גובה" – בעל תפקיד לפי סעיף 5 לחוק ההוצאה לפועל וכן עובד ציבור שמינה מנהל המרכז לצורך גביית חוב לפי חוק זה;²
- (2) בהגדרה "חוב" –
- (א) בפסקה (2), אחרי "בחוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985" יבוא "(בהגדרה זו – קנס מינהלי)";
- (ב) בפסקה (8) אחרי "הוצאות שפסק בית משפט" יבוא "או בית דין מינהלי כהגדרתו בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992";
- (ג) אחרי פסקה (15) יבוא:
- "(16) קנס שהטיל בית משפט או קנס מינהלי, המשולם לקופת ועדה מקומית כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (בחוק זה – ועדה מקומית), ובלבד ששר המשפטים אישר לגבותו לפי הצעת מנהל המרכז ויושב ראש הועדה המקומית; הודעה על אישור כאמור תפורסם ברשומות; אישר השר כאמור, לא ייגבה הקנס באמצעות פקודת המסים (גבייה);

ד ב ר י ה ס ב ר

"גובה" – מוציא לפועל לפי חוק ההוצאה לפועל, בעל תפקיד לפי סעיף 5 לחוק האמור, פקיד של בית משפט או של הנהלת בתי המשפט וכן עובד ציבור שמינה מנהל המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, לצורך גביית חוב לפי חוק זה."

בפועל, תפקיד זה אינו מוטל על מוציא לפועל לפי חוק ההוצאה לפועל ועל פקיד של בית משפט או של הנהלת בתי המשפט, ועל כן מוצע להשמיט אותם מההגדרה ולהותיר בה בעל תפקיד לפי סעיף 5 לחוק ההוצאה לפועל ועובד ציבור שמינה מנהל המרכז.

לפסקה (2)

מוצעים כמה תיקונים בהגדרה "חוב" כמפורט להלן:

(1) מוצע להסמיך את המרכז בפסקה (16) שתיווסף להגדרה "חוב", לגבות קנס שהטיל בית משפט או קנס מינהלי כמשמעותו בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 (להלן – קנס מינהלי), שיש לשלמם לקופת ועדה מקומית לתכנון ולבנייה כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – ועדה מקומית), ובלבד ששר המשפטים (להלן – השר) אישר זאת לבקשת יושב

כללי הצעת החוק מאגדת בתוכה תיקונים שונים בחוק המרכז לגביית אגרות, קנסות והוצאות, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק המרכז), בכמה נושאים. חלקם הגדול של התיקונים נועד לייצל ולשפר את עבודת המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן – המרכז) והם גובשו לנוכח הידע שנצבר מתוך הלמידה השוטפת של הליכי גבייה הנקטים על ידי המרכז בשנים האחרונות ותוך השוואה לחלק מההליכים הקיימים בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן – חוק ההוצאה לפועל).

תיקונים נוספים נועדו להגדיר בחקיקה את רשות האכיפה והגבייה (להלן – הרשות), שהיא היחידה הארגונית המופקדת על ביצועו של חוק המרכז וחוק ההוצאה לפועל, ואת מנהל הרשות, וכן להסמיך את המרכז לגבות קנסות בעבור ועדות מקומיות לתכנון ולבנייה שמעוניינות בכך.

סעיף 1 מוצעים תיקונים בכמה מההגדרות הקבועות בסעיף 1 לחוק המרכז.

לפסקה (1)

"גובה" מוגדר בחוק המרכז, כך:

¹ ס"ח התשנ"ה עמ' 170; התשע"ז, עמ' 526.
² ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

(17) כל חוב אחר שנקבע בחוק שיחולו עליו הוראות חוק זה:"

תיקון סעיף 2

2. בסעיף 2 לחוק העיקרי –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "(להלן – המרכז)" יבוא "(בחוק זה – המרכז)";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "לסגניו" יבוא "לסגנו" ובמקום "למנות אחד מהם" יבוא "למנותו";
- (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(1ב) מנהל המרכז רשאי לאצול מסמכיוותיו גם לעובד המרכז בעל ותק של שלוש שנים לפחות, ובלבד שלא יאצול לעובד כאמור את הסמכויות האלה:

- (1) הסמכות למינוי גובה;
- (2) הסמכות למתן הצעה לגביית חוב באמצעות המרכז, כאמור בפסקאות (13), (14) או (16) להגדרה "חוב";
- (3) הסמכות למתן הצעה לקבלת תשלום לפי סעיף 2ב;
- (4) הסמכויות לפי סעיפים (ד), 5(ב), 7, 7א או 8."

הוספת סעיף 2ב

3. אחרי סעיף 2א לחוק העיקרי יבוא:

"קבלת תשלום
בעד חוב שטרם
חלף המועד
לתשלומו

2ב. (א) המרכז רשאי לקבל מאדם תשלום בעד חוב שטרם חלף המועד לתשלומו, ובלבד ששר המשפטים והשר הנוגע בדבר אישרו לקבלו לפי הצעת מנהל המרכז וחשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר; הודעה על אישור כאמור תפורסם ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 נוכח הגידול הרב בהיקף פעילות המרכז, מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק ולהסמיך את מנהל המרכז לאצול מסמכיוותיו לעובדי מרכז נוספים פרט לסגנו. כך לפי המוצע, מנהל המרכז יוכל לאצול מסמכיוותיו גם לעובד המרכז בעל ותק של שלוש שנים לפחות. עם זאת, מוצע לקבוע כי אצילת סמכויות למי שאינו סגן מנהל המרכז תהיה מצומצמת יותר ותכלול סמכויות לפרס או לדחות תשלום חוב וכן ביצוע פעולות, אך לא תכלול את הסמכויות המפורטות להלן: הסמכות למינוי גובה; הסמכות למתן הצעה לגביית חוב על ידי המרכז כמפורט בפסקאות (13), (14) או (16) להגדרה "חוב"; הסמכות למתן הצעה לקבלת תשלום על ידי המרכז כמפורט בסעיף 2ב המוצע; הסמכות לפנות לרשם לענייני המרכז לצורך ביצוע הליך לפני אזהרה לפי סעיף 5(ד) לחוק; הסמכות לקבוע הוראות לעניין פריסה או דחייה של תשלום חוב לפי סעיף 5ב(ב); הסמכות לפנות לרשם לענייני המרכז לצורך מינוי כונס נכסים לפי סעיף 7 לחוק, והסמכות לפנות לרשם לענייני המרכז לשם הטלת צו עיכוב יציאה מהארץ לפי סעיף 8 לחוק.

סעיף 3 לסעיף 2ב המוצע

ככל שרשות האכיפה והגבייה והמרכז לגביית קנסות צוברים ניסיון ומבססים את מעמדם המקצועי כגופי גביית החובות של משרדי הממשלה, מבקשים משרדי ממשלה שונים כי המרכז יקבל בעבורם תשלום בעד חוב אף בטרם חלף המועד לתשלומו. זאת, בשל מגוון שיטות

ראש הוועדה המקומית ומנהל המרכז. הודעה על אישור השר תפורסם ברשומות. לאחר אישור השר, תועבר גביית הקנס למרכז, ולא יהיה ניתן לגבות אותו לפי פקודת המסים (גבייה).

התיקון נועד לאפשר לוועדות מקומיות המעוניינות בכך להעביר לידי המרכז גבייה של קנסות שהטיל בית משפט או קנסות מינהליים, בהתאם להוראות חוק המרכז.

כדי לממן את גביית הקנסות הללו, מוצע (בסעיף 11 להצעת החוק) לתקן את סעיף 12 לחוק המרכז ולקבוע כי מהכספים שנגבו כאמור ינוכו ההוצאות שהוצאו לנקיטת הליכי הגבייה, וכן שיעור של 3% מהקנס לאחר ניכוי ההוצאות, לצורך כיסוי התקורות הנחוצות לשם הוצאות תפעול המרכז.

עוד מוצע להוסיף פסקה (17) להגדרה "חוב" ולהבהיר כי חוק המרכז חל הן על חובות המנויים בהגדרה "חוב" והן על חובות שחוק אחר קבע כי חוק המרכז חל עליהם. הוראה דומה מצויה בסעיף 4(א) לחוק בתי דין מינהליים, המחיל את הוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק בתי דין מינהליים). על בית דין המנוי בתוספת, וכן על כל ערכאה אחרת שהוראה בחוק קבעה כי יחולו עליה הוראות חוק בתי דין מינהליים.

(2) מוצע לתקן את פסקה (8) להגדרה "חוב" ולקבוע כי המונח "חוב" יכלול גם הוצאות שפסק בית דין מינהלי בהגדרתו בחוק בתי דין מינהליים.

(ב) מידע שהגיע למרכז לפי סעיף קטן (א) ישמש רק לצורך קבלת תשלום כאמור באותו סעיף קטן.

(ג) הסמכויות לפי חוק זה יחולו לעניין חוב כאמור בסעיף קטן (א) רק לאחר שחלף המועד לתשלומו.

4. בסעיף 3 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) חייב אדם בחובות מסוגים שונים כמפורט בהגדרה "חוב", יהיה סדר זקיפת הכספים שישולמו לחשבון כל חוב בהתאם למועד פירעון החוב – החל בחוב שמועד פירעונו הוא המוקדם ביותר וכלה בחוב שמועד פירעונו הוא המאוחר ביותר, אלא אם כן ביקש החייב כי תשלום ייזקף לחשבון חוב מסוים.

(ד1) על אף הוראות סעיף קטן (ד), חייב אדם גם בחוב שהוא פיצוי כאמור בפסקה (6) להגדרה "חוב", ייזקפו כספים שישולמו לחשבון החוב תחילה לחשבון חוב הפיצוי כאמור"

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "א)", ובו, במקום "צעדים" יבוא "הליכים";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) פנה חייב למרכז בקשר לחוב מסוים או שילם חלק מחוב מסוים, יראו אותו כמי שהומצאה לו דרישה נוספת כאמור בסעיף קטן (א) (בסעיף זה – דרישת תשלום נוספת) לעניין אותו חוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

עיצום כספי כאמור בפסקה (4), קנס לפי מועד תשלומו כאמור בפסקה (1), התחייבות להימנע מעבירה או הערבות לכך כאמור בפסקה (א5), ערובה כאמור בפסקה (ב5), ערובה כאמור בפסקה (ג5), כפל ההוצאות כאמור בפסקה (9), אגרות כאמור בפסקה (7) תשלומים כאמור בפסקה (11), הוצאות כאמור בפסקה (8) והוצאות הרחקה כאמור בפסקה (10).

הסעיף כולל רשימה מפורטת של עדיפויות שאין בצידה הגיון, פרט לעדיפות שביקש המחוקק להקנות לפיצוי לקורבן עבירה לפי פסקה (6) להגדרה "חוב".

מוצע להחליף את הסעיף הקטן האמור ולקבוע, כברירת מחדל, שזקיפת הסכומים תהא מהחוב הישן ביותר לחוב החדש ביותר, אלא אם כן ביקש החייב שהתשלום ייזקף לטובת חוב מסוים. זאת, תוך שמירת העדיפות לחוב הפיצוי לנפגעי עבירה [0] השינוי נחוץ, בין היתר, בהתחשב בכך שתיוקן זה מציע להסמיך את המרכז לגבות חובות גם לקופת ועדה מקומית לתכנון ובניה.

סעיף 5 מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק המרכז שעניינו כללי דרישת תשלום, ולאפשר למרכז לראות בחייב שהגיש בקשה לקופת החוב מסוים או שילם חלק מחוב מסוים, כמי שהומצאה לו דרישה נוספת לתשלום החוב, או להשתמש בתחליפי המצאה של דרישת התשלום הנוספת, וכן לנקוט הליכים בדרכים נוספות, בדומה לקבוע בחוק ההוצאה לפועל. מטרתן של סמכויות אלה היא לייעל את פעולות המרכז.

התשלום והפריסה הארצית של עמדות התשלומים שמאפשר המרכז. מוצע לאפשר למרכז לקבל גם תשלום בעד חוב שטרם חלף המועד לתשלומו, אם אישרו זאת שר המשפטים והשר הנוגע בדבר לפי הצעת חשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר ומנהל המרכז. הודעה על מתן אישור כאמור תפורסם ברשומות.

יובהר, כי בתקופה שבה טרם הגיע מועד פירעונו של החוב, הרי שפרט לקבלת תשלום ולעיתים משלוח מכתב בדבר קיום החוב, המרכז אינו מוסמך לנקוט הליכים לגביית החוב לפי חוק המרכז. באופן דומה, המרכז גם לא יוכל להפעיל ביחס לחובות אלה את סמכויות הפריסה והדחיה הקבועות בסעיף 5 לחוק המרכז.

כמו כן מוצע לקבוע כי מידע שיגיע למרכז לפי סעיף זה ישמש את המרכז לצורך קבלת תשלום לפי הסעיף האמור, ולתכלית זו בלבד.

סעיף 4 סעיף 3 לחוק, שעניינו גביית חוב, קובע בסעיף קטן (ד) את סדר זקיפת הסכומים ששולמו לחשבון החוב, וזו לשונו:

"(ד) חייב אדם בחובות, מסוגים שונים, כמפורט בהגדרת "חוב" שבסעיף 1, ייזקף כל סכום שישולם לחשבון החוב לפי הסדר הבא: פיצוי כאמור בפסקה (6), סכום כאמור בפסקה (12), קנס בשל בזיון בית משפט כאמור בפסקה (5), קנס בשל עבירה של ברירת משפט כאמור בפסקה (3), קנס מינהלי כאמור בפסקה (2), קנס אורחי או

(ג) מצא מנהל המרכז שלא ניתן לבצע המצאה של דרישת תשלום נוספת לחייב, רשאי הוא לפנות לרשם לענייני מרכז בבקשה להורות על ביצוע תחליף המצאה של דרישת התשלום הנוספת כאמור בסימן ד' בפרק ל"ב לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984⁵; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש בכתב ויצורף לה תצהיר לשם אימות הסיבה המונעת את ביצוע ההמצאה.

(ד) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א), מצא מנהל המרכז כי מתקיים אחד מאלה, רשאי הוא לפנות לרשם לענייני מרכז בבקשה לקבלת אישור לנקיטת הליכים לגביית חוב בטרם שתישלח לחייב דרישת תשלום או דרישת תשלום נוספת (בסעיף זה – אישור לנקיטת הליכים בטרם משלוח דרישת תשלום):

(א) על אף חקירה ודרישה, לא ניתן לאתר את החייב לצורך משלוח דרישת תשלום;

(ב) קיים חשש סביר כי החייב יעלים נכסים עם קבלת דרישת התשלום;

(ג) קיים חשש סביר שהחייב עומד לצאת את הארץ.

(2) לבקשה כאמור בפסקה (1) יצרף מנהל המרכז תצהיר לשם אימות העובדות הכלולות בבקשה.

(3) הרשם לענייני מרכז ייתן אישור לנקיטת הליכים בטרם משלוח דרישת תשלום אם ראה שנוסיבות העניין מצדיקות זאת.

תיקון סעיף 65

6. בסעיף 5ב לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) מנהל המרכז רשאי, על פי בקשתו של חייב, לפרוס או לדחות את תשלומו של חוב, באחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ד) המוצע

לפסקה (2)

על אף המאמצים הרבים שמשקיע המרכז בהמצאת דרישות התשלום, ישנם חייבים רבים שלא ניתן להמציא להם דרישות כאלה. מוצע כי במקרים שבהם נוכח מנהל המרכז כי לא ניתן להמציא דרישת תשלום לחייב, יוכל לפנות לרשם לענייני המרכז לצורך ביצוע תחליף המצאה. יובהר כי ביצוע תחליף המצאה לא יחשב כ"המצאה מלאה של הדרישה הנוספת" כהגדרת מונח זה בסעיף 7א לחוק המרכז ולא יהיה ניתן לבקש הטלת הגבלות או הפעלת מאסר חלף קנס על חייב אם ההמצאה היתה בתחליף המצאה.

סעיף 6 מוצע להסמיך את מנהל המרכז לקבוע כללים לעניין פריסת חובות ודחיית תשלומים, הנתונה כיום לשר המשפטים בהסכמת שר האוצר. זאת, מכיוון שמדובר בסמכות המחייבת גמישות ועוסקת בנושא מקצועי, וכמקובל ברשויות מינהליות אחרות, כדוגמת הסמכות הנתונה למנהל מערכת ההוצאה לפועל בסעיף 69א לחוק ההוצאה לפועל. הצורך ביצירת כללים מתחדד בשל הסמכתם של עובדים נוספים לדון בבקשות מסוגים אלה (ר' דברי ההסבר לסעיף 2 להצעת החוק).

לסעיף קטן (ב) המוצע

מוצע לראות בחייב ששלח מכתב ביחס לחוב מסוים או שילם חלק מהחוב כמי שידע על החוב וכמי שהומצאה לו דרישה נוספת לתשלום. זאת, בדומה לקבוע בסעיף 7(ג) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן – חוק ההוצאה לפועל).

לסעיף קטן (ג) המוצע

לפי סעיף 7(ה) לחוק ההוצאה לפועל, ניתן להגיש בקשה לביצוע הליכים בטרם המצאת אזהרה, ורשם ההוצאה לפועל מוסמך לאשרה. מוצע להסמיך את מנהל המרכז לפנות לרשם לענייני מרכז לקבלת אישור לנקיטת הליכים במקרים שבהם הוא אינו מצליח לאתר את החייב או כאשר קיים חשש סביר כי החייב יעלים נכסים עם קבלת דרישת התשלום או עומד לצאת את הארץ. בקשה מעין זו צריכה להיתמך בתצהיר לשם אימות העובדות הכלולות בה.

⁵ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2220.

(1) בהתאם לכללים לפי סעיף קטן (ב);

(2) אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחיה של התשלום כאמור.;

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) מנהל המרכז רשאי לקבוע בכללים הוראות לעניין פריסה או דחיה של תשלום חוב לפי הוראות סעיף זה."

תיקון סעיף 35 7. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "עובד המדינה שהוא עורך דין" בעל נסיון של שלוש שנים, שמינה שר המשפטים לענין זה" יבוא "מנהל המרכז" והסיפה החל במילים "ביקש החייב" – תימחק.

תיקון סעיף 6 8. בסעיף 6 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) נוכח מנהל המרכז כי כתובתו של החייב אינה כתובתו הנכונה, רשאי הוא לדרוש מהגורמים המפורטים בתוספת הראשונה למסור לידי את כתובתו של חייב, למעט כתובת של חייב שאין למסרה מטעמים של הגנת החייב כמפורט בתוספת השנייה.

(2) (1) מנהל המרכז רשאי לדרוש מבעל רישיון כללי למתן שירותי בוק פנים-ארציים נייחים או שירותי רדיו טלפון נייד לפי חוק התקשורת (בוק ושידורים), התשמ"ב-1982⁴ (בסעיף זה – בעל רישיון), למסור לו את מספרי הטלפון הנייד או הנייח של החייב, ויכול שהמידע כאמור יימסר באמצעות גורם אחר מטעם בעל הרישיון המספק שירות מידע לבירור מספרי טלפון, ובלבד שלא יימסרו מספרי טלפון של חייב אשר ביקש מבעל הרישיון כי מספרים אלה יישארו חסויים, והכל בהתאם להוראות לפי פסקה (3).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 8 התיקון המוצע נועד לשפר את יכולתו של המרכז לאתר חייבים וליצור עמם קשר, ומסמיך את מנהל המרכז בסמכויות אלה:

(1) לדרוש מהגופים המפורטים בתוספת הראשונה למסור לידי את כתובתו של חייב, אם נוכח כי הכתובת שבידו אינה הכתובת נכונה. מידע זה מאפשר, בין היתר, לאתר את החייב לצורך המצאת דרישה. הגופים המפורטים בתוספת הראשונה הם אלה: גופים המספקים לרשות מקומית שירותי ניהול מידע; חברת החשמל; חברות הכבלים והלויין וחברות סלולר, בדומה לקבוע בתוספת השלישית לחוק ההוצאה לפועל (לסעיף קטן (ב) המוצע);

(2) לדרוש מבעל רישיון כללי למתן שירותי בוק פנים-ארציים נייחים או שירותי רדיו טלפון נייד, לפי חוק התקשורת (בוק ושידורים), התשמ"ב-1982, למסור לו, לרבות באמצעות תקשורת בין מחשבים, את מספרי הטלפון הנייד או הנייח של חייב. בעל רישיון כאמור יוכל למסור את המידע גם באמצעות גורם המספק מטעמו שירותי מידע לבירור מספר טלפון. לשם שמירה על פרטיות החייב, מוצע לקבוע כי לא יימסר מספר טלפון של חייב שביקש מבעל הרישיון שמספר הטלפון שלו יהיה חסוי. יצירת קשר

יובהר כי אין בקביעתם של כללים כאמור כדי לגרוע מהסמכות הנתונה כיום למנהל המרכז לפרוס חוב או לדהות תשלום של חוב במקרים פרטניים ובהתאם לשיקולים הקבועים בסעיף קטן (א)(2). וזאת גם במקרים שאינם מפורטים בכללים או שלא בהתאם לכללים.

סעיף 7 לפי סעיף 35 לחוק המרכז הסמכות לפטור חייב, על פי בקשתו, מתשלום תוספת פיגורים נתונה לעובד המדינה שהוא עורך דין בעל נסיון של שלוש שנים, שמינה שר המשפטים לעניין זה. כיום מוגשות כ-20,000 בקשות להפחתת תוספת פיגורים בשנה.

מוצע, כי הסמכות לפטור מתוספת פיגורים הקבועה בסעיף 35 האמור תינתן למנהל המרכז. מנהל המרכז יהיה רשאי לאצול סמכות זו כאמור בסעיף 2 המוצע בלא שיהיה הכרח כי בעל הסמכות יהיה עורך דין בעל נסיון של שלוש שנים. לאנשי המקצוע במרכז כישורים המאפשרים בחינה של בקשות כאמור באופן מקצועי תוך שקילת שיקולים התלויים במצבו הסוציאלי, הבריאותי והכלכלי של החייב. לפיכך ונוכח ההיקף העצום של בקשות ההפחתה, מוצע להפקיד מתן פטור מתשלום תוספת פיגורים גם בידי אנשי מקצוע בעלי ידע וניסיון רלוונטיים שאינם עורכי דין.

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

- (2) מספרי הטלפון כאמור בפסקה (1) יכולים לשמש את המרכז לצורך יצירת קשר עם החייב כדי ליידעו על הליכי הגבייה המתנהלים נגדו;
- (3) שר המשפטים יקבע הוראות לעניין פסקה (1), כדי למנוע מבעל רישיון או מגורם מטעמו להיחשף למידע על זהות חייב בהעברת מספרי הטלפון כאמור באותה פסקה;
- (4) אין ביידוע טלפוני על הליכי גבייה לפי סעיף קטן זה כדי להוות המצאת דרישת תשלום לפי סעיף 5.
- (3ב) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בצו –

- (1) גורמים נוספים שייכללו בתוספת הראשונה;
- (2) כתובות נוספות שייכללו בתוספת השנייה.

תיקון סעיף 8

9. בסעיף 8 לחוק העיקרי –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "בית משפט שלום" יבוא "לרשם לענייני מרכז";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "בית המשפט" יבוא "הרשם לענייני מרכז" ובמקום "ובית המשפט" יבוא "והרשם";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "בית המשפט" יבוא "הרשם לענייני מרכז";
- (4) בסעיף קטן (ד), אחרי "נגד מנהל בתאגיד" יבוא "בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש לבית משפט השלום".

תיקון סעיף 9

10. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "או לפי צו של בית משפט".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להסמיך את השר לקבוע גורמים נוספים שייכללו בתוספת הראשונה ובתוספת השנייה (לסעיף קטן (ב3)).

סעיף 9 הרשם לענייני מרכז הוסמך בסעיף 7א לחוק המרכז להטיל הגבלות על חייב. אחת מהן היא עיכוב יציאתו של החייב מן הארץ.

מוצע לתקן את סעיף 8א(א) לחוק המרכז ולהסמיך את הרשם לענייני מרכז לדרון בבקשה לעיכוב יציאה מן הארץ הנובעת מחשש של מנהל המרכז כי החייב עומד לצאת את הארץ ולסכל את גביית החוב, וזאת במקום בית משפט השלום המוסמך לכך לפי הסעיף בנוסחו כיום. סמכות זהה קיימת גם לרשמי ההוצאה לפועל, לפי סעיף 14 לחוק ההוצאה לפועל.

סעיף 8(ג) לחוק המרכז מאפשר למנהל המרכז לבקש מבית המשפט צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד מנהל בתאגיד, אם החייב הוא תאגיד. סמכות זו אינה נתונה לרשם ההוצאה לפועל לפי חוק ההוצאה לפועל, ולכן מוצע כי הסמכות למתן צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד מנהל בתאגיד תישאר בסמכות בית משפט השלום כפי המצב כיום.

סעיף 10 סעיף 9 לחוק המרכז קובע חובת סודיות לגבי מידע שהגיע לאדם בקשר לביצוע חוק המרכז. מוצע להבהיר בסעיף זה, כי יהיה ניתן למסור את המידע לפי צו של בית משפט, בדומה להוראות סודיות בחוקים אחרים ובהתאמה לסעיף 2381 לחוק ההוצאה לפועל.

עם החייב במהלך ניהול התיק ויידעו על הליכי הגבייה המתנהלים נגדו עשויה לסייע בצמצום חסמים העומדים בפני רבים מחייבי המרכז במהלך ניהול התיק.

כדי למנוע מבעלי הרישיון כאמור ועובדיהם לקבל מידע על זהותו של החייב וכדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה בפרטיותו של החייב, מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע הוראות בעניין אופן העברת הבקשה לבעלי הרישיון או לגורם המספק את המידע האמור מטעמו, ולעניין אופן העברת המידע לידי המרכז. הוראות אלה יבטיחו כי לא ייחשף בפני בעל הרישיון או בפני הגורם המספק את המידע מטעמו, מידע על זהות החייב. ניתן להשיג תוצאה זו למשל באמצעות שליחת "שאלות סרק" מטעם המרכז בנוסף לשאלות האמיתיות הנדרשות לקבלת מספר טלפון של חייבים אמיתיים, באמצעות הטלת חובה על בעל רישיון או על מי שמספק מידע מטעמו למחוק את המידע שמגיע אליו בתום תקופה קצרה או לאסור שמירתו של מידע כאמור מעבר לפרק זמן מסוים. בנוסף, ניתן לאסור על בעל רישיון כאמור או על מי שמוסר מידע מטעמו להשתמש במידע שמגיע אליו במסגרת האמור בסעיף זה.

עוד מוצע להדגיש כי אין ביידוע טלפוני על הליכי גבייה לפי סעיף קטן זה כדי להוות המצאת דרישת תשלום לפי סעיף 5 לחוק המרכז (לסעיף קטן (2ב) המוצע).

- (1) בכותרת השוליים, אחרי "תאגיד" יבוא "ועדה מקומית או";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "קרן או תאגיד" יבוא "קרן, תאגיד, או ועדה מקומית", במקום "לקרן או לתאגיד" יבוא "לקרן, לתאגיד או לוועדה המקומית" ובמקום "סכום בשיעור של 20%" יבוא "סכום בשיעור של 3%";
- (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) כספי חוב כהגדרתו בפסקה (16) להגדרה "חוב", שנגבו בידי המרכז לפי הוראות חוק זה, יועברו לוועדה המקומית."
12. אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת תוספת ראשונה ותוספת שנייה

"תוספת ראשונה"

(סעיף 6(ב1))

- (1) גוף המספק לרשות מקומית שירותי ניהול מידע.
- (2) בעל רישיון חלוקה ובעל רישיון הספקה כהגדרתם בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996⁵.
- (3) בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁶.
- (4) בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים.

תוספת שנייה

(סעיף 6(ב1))

כתובת שאין למסור מטעמים של הגנת החייב

1. כתובת במעון או מקלט לנשים מוכות או לילדים מוכים.
2. כתובת במקלט לקורבנות סחר בבני אדם.
13. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967⁷ –
- (1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "פסק דין לפינוי מושכר" יבוא:

תיקון חוק ההוצאה לפועל

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק). כמו כן, מוצע להבהיר כי קנסות שנגבו לטובת ועדה מקומית יועברו לקופות של גופים אלה.

סעיף 12 מוצע להוסיף לחוק המרכז שתי תוספות הנדרשות לשם יישום סעיף קטן (ב) המוצע בסעיף 6 לחוק והמאפשר קבלת כתובות.

סעיף 13 מוצע תיקון עקיף לחוק ההוצאה לפועל.

(לפסקה (1))

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 3487 מיום ו' באייר התשס"ח (11 במאי 2008) הוקמה במשרד המשפטים יחידה ארגונית להוצאה לפועל ולמרכז לגביית קנסות, אגרות

סעיף 11 סעיף 12 לחוק המרכז קובע כי כספי חוב שנגבו בעבור קרן או תאגיד יועברו לקרן או לתאגיד בניכוי ההוצאות לנקיטת הליכי הגבייה וכן בניכוי סכום בשיעור של 20% מכספי החוב שנתרו לאחר ניכוי ההוצאות כאמור, לשם כיסוי ההוצאות לתפעול המרכז. הניסיון מלמד כי יש גופים שחובותיהם נגבים לקרן, הנרתעים מהעברת חובות לנבייה במרכז בשל הניכוי בשיעור הקבוע בחוק המרכז. לכן, מוצע לקבוע כי במקום ניכוי בשיעור של 20% מכספי החוב ינוכו 3% בלבד. מכיוון שהצעת החוק מבקשת להסמיך את המרכז לגבות קנסות גם בעבור ועדה מקומית לתכנון ובנייה, מוצע לתקן את הסעיף כך שיחול על כספים שנגבים לקרן, לתאגיד או לוועדה מקומית לתכנון ולבנייה (ר' הוספת פסקה (16) להגדרה "חוב" בסעיף (2)1(ד) להצעת

⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 208.

⁶ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

⁷ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשע"ח, עמ' 22.

”מנהל רשות האכיפה והגבייה” – מי שמונה לפי חוק שירות המדינה (מינויים),
התשי”ט-1959⁸, לשמש מנהל רשות האכיפה והגבייה;

”רשות האכיפה והגבייה” – רשות האכיפה והגבייה במשרד המשפטים
המופקדת על ביצוע חוק זה וחוק המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות,
התשנ”ה-1995⁹;

(2) בסעיף 15(א), אחרי ”תלונה נגד מי שקיבל אישור לפי סעיף 15א” יבוא ”ובכלל
זה תלונה בקשר לביצוע תפקידו לפי חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות,
התשנ”ה-1995”.

14. תחילתו של חוק זה 30 ימים מיום פרסומו (בחוק זה – יום התחילה).

15. (א) בתקופה שמיום התחילה עד תום ארבע שנים מהמועד האמור (בסעיף זה – תקופת
הוראת השעה), יקראו את החוק העיקרי כך:
(1) בסעיף 1, בהגדרה ”חוב” –

(א) ברישה, בסופה יקראו ”שאינו חוב כאמור בפסקה 16א”;

(ב) אחרי פסקה (16) יקראו:

”16א) קנס שהטיל בית משפט, קנס מינהלי או קנס כאמור בפסקה
(3), המשולם לקופת רשות מקומית, ובלבד ששר המשפטים אישר
לגבותו לפי הצעת מנהל המרכז וראש הרשות המקומית; הודעה על
אישור כאמור תפורסם ברשומות; אישר השר כאמור, לא ייגבה הקנס
באמצעות פקודת המסים (גבייה)”;

(2) בסעיף 2(ב1)2, במקום ”או 16” יקראו ”16 או 16א”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

סעיף 15 לחוק ההוצאה לפועל שעניינו בירור תלונות
והתליה, קובע כי ועדת האישורים שמונתה לפי סעיף 15א
מוסמכת לדון בתלונות המוגשות כנגד בעלי תפקיד שמונו
על ידה בכל הקשור להפעלת הליכים לפי חוק ההוצאה
לפועל. חוק המרכז אינו קובע את דרכי הפיקוח על פעולות
בעלי תפקיד לפי החוק האמור.

מוצע לתקן את סעיף קטן (א) של הסעיף האמור
ולחסמין את ועדת האישורים לברר גם תלונות של חייבים
או של מנהל המרכז על פעולות של בעלי תפקיד בקשר
לביצוע תפקידם לפי חוק המרכז.

סעיף 15 לסעיף קטן (א)

עד כה, הוחרגה ברישה של ההגדרה ”חוב”
האפשרות לגביית חוב המשולם לקופת רשות מקומית
בידי המרכז. מוצע בסעיף זה לסייג את החרג האמור,
ולחסמין את המרכז, לתקופה של ארבע שנים, לגבות קנס
שהטיל בית משפט, קנס מינהלי או קנס בשל עבירה של
ברירת משפט כאמור בפסקה (3) להגדרה ”חוב”, המשולמים
לקופת רשות מקומית. זאת, בתנאי ששר המשפטים אישר
זאת לבקשת ראש רשות מקומית, ומנהל המרכז. אישור
השר יפורסם ברשומות. לאחר אישור השר, תועבר גביית

והוצאות, בניהול נפרד מהנהלת בתי המשפט. יחידה זו
החלה לפעול תחת השם ”רשות האכיפה והגבייה” ביום
1.1.2009. בחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות
(תיקון מס’ 9), התש”ע-2009 בוטלה כפיפות מנהל המרכז
למנהל בתי המשפט נוכח ההפרדה שתוארה לעיל.

מוצע להגדיר בחוק ההוצאה לפועל את רשות
האכיפה והגבייה, המופקדת על ביצוע חוק ההוצאה לפועל
וחוק המרכז, וכן להגדיר בחוק ההוצאה לפועל את מנהל
הרשות, שהוא מי שמונה לפי חוק שירות המדינה (מינויים),
התשי”ט-1959 (להלן – חוק שירות המדינה) לשמש מנהל
רשות האכיפה והגבייה. מנהל הרשות אחראי על ביצועם
של סדרי המינהל במערכות אלה. מינויו של מנהל הרשות
נעשה על ידי שרת המשפטים באישור הממשלה בהליך
של ועדה לאיתור מועמדים ומשך כהונתו חמש שנים עם
אפשרות להארכה בשלוש שנים נוספות, בהתאם להחלטת
ממשלה מס’ 4470, מיום י”ד בשבט התשס”ט (8 בפברואר
2018). אין בקביעת ההגדרה המוצעת כאמור כדי לשנות
מהליך המינוי של בעל תפקיד זה, או להשפיע על תוקף
מינויו או כהונתו של אדם המכהן בתפקיד זה בעת כניסת
התיקון לתוקף. יצוין כי כיום מופיעה המשרה בתוספת
השנייה לחוק שירות המדינה תחת הכותרת ”מנהל
מערכות ההוצאה לפועל”.

⁸ ס”ח התשי”ט, עמ’ 86.

- (א) בכותרת השוליים, אחרי "תאגיד" יקראו "רשות מקומית";
- (ב) בסעיף קטן (א), אחרי "תאגיד" יקראו "רשות מקומית" ואחרי "לתאגיד" יבוא "לרשות המקומית";
- (ג) אחרי סעיף קטן (ג) יקראו:
- "(ד) כספי חוב כהגדרתו בפסקה 16א) להגדרה "חוב", שנגבו בידי המרכז לפי הוראות חוק, זה יועברו לרשות המקומית."
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), חוב כאמור בפסקה 16א להגדרה "חוב" כנוסחה בסעיף קטן (א)(1)ב), שנשלחה לחייב דרישה לתשלומו לפי הוראות סעיף 5 לחוק העיקרי, ימשיכו לחול על גבייתו הוראות החוק העיקרי גם לאחר תום תקופת הוראת השעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לנקיטת הליכי הגבייה, וכן שיעור של 3% מהקנס לאחר ניכוי ההוצאות, לצורך כיסוי התקורות הנחוצות לשם הוצאות תפעול המרכז. כמו כן, מוצע לערוך את ההתאמות הנדרשות בסעיף 12 כך שהחובות שנגבו לפי פסקה 16א) יועברו לקופת הרשות המקומית.

לסעיף קטן (ב)

הוראת השעה נועדה לאפשר לרשויות מקומיות המעוניינות בכך להעביר לידי המרכז גבייה של קנסות מסוימים. סעיף קטן זה נועד לאפשר למרכז להמשיך בהליכי גבייה של חובות שהמרכז פתח לגבייהם בהליכי גבייה בתקופת הוראת השעה, גם לאחר תום תקופת הוראת השעה, כדי לסיים את הטיפול בהם.

הקנס למרכז, ולא יהיה ניתן לגבות אותו לפי פקודת המסים (גבייה).

התיקון נועד לאפשר לרשויות מקומיות המעוניינות בכך להעביר לידי המרכז גביית קנסות שהטיל בית משפט לטובת קופתן, קנס מינהלי או קנס בשל עבירה של ברירת משפט, בהתאם להוראות חוק המרכז. כיוון שמדובר במהלך משמעותי הן מבחינת המרכז והן מבחינת הרשויות המקומיות, הכוונה היא ליישמו בצורת פיילוט, שיאפשר לבחון את הצלחתו.

עוד מוצע לתקן לתקופת הוראת השעה את סעיף 2 לחוק, ולקבוע שמנהל המרכז לא יוכל לאצול לעובד המרכז את הסמכות להציע גביית חוב כאמור בפסקה זו בידי המרכז. כדי לממן את גביית הקנסות הללו, מוצע לתקופת הוראת השעה, לתקן את סעיף 12 לחוק המרכז ולקבוע כי מהכספים שנגבו כאמור ינוכו ההוצאות שהוצאו

